Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets beslutning om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker

KOM(2008) 869 endelig – 2008/0252 (CNS)

(2009/C 277/21)

Ordfører uden studiegruppe: **Thomas JANSON**

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 3. februar 2009 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

Forslag til Rådets beslutning om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker

KOM(2008) 869 endelig – 2008/0252 (CNS).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Thomas Janson til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. april 2009.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 453. plenarforsamling den 13.-14. maj 2009, mødet den 13. maj, følgende udtalelse med 193 stemmer for, 7 imod og 9 hverken for eller imod:

1. Resumé og henstillinger

1.1. I medfør af traktatens artikel 128, stk. 2, skal de aktuelle beskæftigelsesretningslinjers gyldighed for 2009 bekræftes af en rådsbeslutning efter høring af Europa-Parlamentet, Regionsudvalget, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg.

1.2. EØSU støtter forslaget om, at beskæftigelsesretningslinjernes gyldighed for 2008-2010 skal bekræftes for 2009 under henvisning til de fremsatte kommentarer.

1.3. De nationale reformprogrammer bør blive mere ambitiøse, når det gælder beskæftigelsespolitik og arbejdstageres rettigheder og pligter.

1.4. Integrationen af unge mennesker på arbejdsmarkedet skal betones langt kraftigere og kampen mod forskelsbehandling også fremover stå i fokus.

1.5. Overgangen til vidensøkonomien skal være mere konsekvent, og en mere målrettet indsats inden for erhvervsuddannelser og livslang læring er nødvendig. Det er vigtigt, at investeringer integreres mere konsekvent i forskning, udvikling og innovation.

1.6. EØSU mener, at beskæftigelsesretningslinjerne ikke i tilstrækkelig grad tager højde for ligestilling og behovet for at kunne kombinere arbejdsliv og familie.

1.7. Den økonomiske krise vil øge arbejdsløsheden, mindske erhvervsfrekvensen og på andre måder få EU til at bevæge sig længere væk fra opfyldelsen af målene i beskæftigelsesretningslinjerne.

1.8. Det er vigtigt, at medlemsstaterne prioriterer de retningslinjer, som er vigtige for beskæftigelse og vækst, nemlig (1) at føre en beskæftigelsespolitik, som tager sigte på at opnå fuld beskæftigelse, forbedre kvaliteten og produktiviteten i arbejdslivet og styrke den sociale og territoriale samhørighed, (2) sørge for, at arbejdsmarkedet er åbent for alle, gøre arbejdet til et attraktivt alternativ, der kan betale sig for arbejdssøgende, herunder dårligt stillede personer og personer uden for arbejdslivet samt (3) udvide og forbedre investeringerne i menneskeligt kapital ([1]).

1.9. EØSU understreger, at arbejdsmarkedsparterne og civilsamfundet skal deltage i alle faser af udviklingen og gennemførelsen af retningslinjerne.

2. Resumé af Kommissionens forslag

2.1. Retningslinjerne udgør nationale forpligtelser på EU-niveau og opstiller overordnede mål, der skal gennemføres af medlemsstaterne via deres nationale reformprogrammer. De integrerede retningslinjer gælder for en treårig cyklus ad gangen og skal derfor fornyes inden næste cyklus.

2.2. Ifølge Kommissionen har medlemsstaterne under den første treårige cyklus (2005-2008) søgt at fremskynde gennemførelsen af strukturreformerne. Reformer på linje med Lissabonstrategien har bidraget til at styrke vækstpotentialet i de nationale økonomier. Reformerne har også øget den europæiske økonomis modstandsdygtighed over for eksterne chok, f.eks. øgede energi- og råvarepriser og valutakurssvingninger.

2.3. De nye styreformer for Lissabon-strategien bygger på et stærkere partnerskab mellem aktører på medlemsstatsniveau og EU-niveau og har ifølge Kommissionen vist sig at fungere godt. Kommissionens vurdering er derfor, at de integrerede retningslinjer fungerer efter hensigten og ikke på nuværende tidspunkt behøver at blive revideret.

3. Tidligere kommentarer fra EØSU

3.1. EØSU analyserede sidste år i en udtalelse retningslinjerne og deres mangler ([2]). Den analyse står fortsat ved magt.

([1]) Integreret retningslinje nr. 17, 19 og 23 (KOM(2007) 803 endelig/3, del V).

([2]) Udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg af 13. februar 2008 om »Forslag til Rådets beslutning om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker« (EUT C 162 af 25.6.2008), ordfører: Wolfgang Greif.

3.2. EØSU fandt, at de nationale reformprogrammer ikke er tilstrækkeligt ambitiøse, når det gælder beskæftigelsespolitik og arbejdstageres rettigheder og pligter. Det skyldes, at der i de nuværende retningslinjer lægges vægt på, at medlemsstaterne selv skal opstille sine mål, hvilket konstant medfører problemer, eftersom de beskæftigelsespolitiske foranstaltninger ikke længere kan vurderes i forhold til særskilte og målbare mål.

3.3. Integrationen af unge på arbejdsmarkedet skal fremhæves meget tydeligere og kampen mod forskelsbehandling på grund af alder, handicap, etnisk oprindelse eller seksuel orientering, også fremover stå i fokus.

3.4. For at EU kan blive en vidensintensiv økonomi, må overgangen til vidensøkonomien blive mere konsekvent, og der er brug for en mere målrettet indsats inden for erhvervsuddannelse og livslang læring med henblik på tilpasning til ny teknologi og en omstrukturering af den industrielle basis, og så mennesker kan få mulighed for at opnå overførbare kompetencer. Ét led i dette er en mere konsekvent integration af investeringer i forskning, udvikling og innovation, både for at stimulere økonomien og skabe nye arbejdspladser ([3]).

3.5. Beskæftigelsesretningslinjerne tager ikke i tilstrækkelig grad højde for ligestilling og behovet for at kunne kombinere arbejdsliv og familie. Dette er vigtigt for at kunne møde de demografiske forandringer og en aldrende arbejdskraft.

3.6. EØSU understregede også betydningen af passende finansiering på nationalt og europæisk plan til at kunne gennemføre arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger.

4. **Generelle bemærkninger**

4.1. Den økonomiske krise vil på kort og mellemlang sigt øge arbejdsløsheden, mindske erhvervsfrekvensen og på andre måder få EU til at bevæge sig længere væk fra at opfylde målene i Lissabonprocessen.

4.2. Selv om der inden krisen er blevet opnået visse fremskridt, så er det et stort problem, at der fortsat findes forskelle mellem landene, både når det gælder, hvor dygtig man har været til at nå målene, og gennemførelsen af forskellige foranstaltninger i og mellem medlemsstaterne. Dette forværres af den økonomiske krise.

4.3. Hvis medlemsstaterne skal undgå en gentagelse af 1930'ernes dybe konjunkturnedgang, er det ifølge EØSU vigtigt, at de prioriterer de retningslinjer, som er vigtige for beskæftigelse og vækst. Krisen vil ramme de lande hårdest, hvis regeringer ikke har taget skridt til at støtte beskæftigelsen i økonomien, men er fortsat med at føre den samme politik som i normale økonomiske tider.

4.4. De retningslinjer, der er tale om, går ud på (1) at føre en beskæftigelsespolitik, som tager sigte på at opnå fuld beskæftigelse, forbedre kvaliteten og produktiviteten i arbejdslivet og styrke den sociale og territoriale samhørighed, (2) sørge for, at arbejdsmarkedet er åbent for alle, gøre arbejdet til et attraktivt alternativ, der kan betale sig for arbejdssøgende, herunder dårligt stillede personer og personer uden for arbejdslivet samt (3) udvide og forbedre investeringerne i menneskelig kapital ([4]).

4.5. At Kommissionen og andre parter hurtigt kan forenkle reglerne for anvendelse af strukturfondene, socialfonden og globaliseringsfonden til at finansiere gennemførelse af beskæftigelsesretningslinjerne, er i denne forbindelse vigtigt. EØSU vil også fremover understrege betydningen af, at der stilles passende finansiering til rådighed på europæisk og nationalt niveau til prioritering af beskæftigelsesinitiativer.

4.6. EØSU ser gerne, at Kommissionen i større omfang deltager i udviklingen af målene på EU-niveau og nationalt samt i overvågningen og evalueringen af fremskridt. Det vil øge styrken ved og værdien af årsberetningerne om de nationale reformprogrammer i medlemsstaterne.

4.7. EØSU understreger, at arbejdsmarkedsparterne og civilsamfundet skal deltage i alle faser af udviklingen og gennemførelsen af retningslinjerne.

Bruxelles, den 13. maj 2009

Mario SEPI
Formand for
Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([3]) EØSU har tidligere behandlet dette emne. Se f.eks. følgende:
- EØSU's udtalelse om »Investeringer i viden og innovation (Lissabon-strategien)« af 12.7.2007, ordfører: Gerd Wolf (EUT C 256 af 27.10.2007)
- EØSU's udtalelse om »Samarbejde og overførsel af viden mellem forskningsinstitutioner, industrien og SMV'er - en vigtig forudsætning for innovation« af 26.2.2009, ordfører: Gerd Wolf (EUT C 218 af 11.9.2009, s. 8).

([4]) Se fodnote 1.